

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TİJ ENERJİ KURUMSAL HİZMETLER TİCARET VE SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ

2024 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	5
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	7
7. DENETİM BULGULARI	7

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Şirketin Sermaye/Ortaklık Yapısı2

Tablo 2: İndirim Konusu Yapılmaması Gereken SGK Prim Tutarını Gösterir İcmal Tablosu9

KISALTMALAR

TL	Türk Lirası
No	Numara
LTD.ŞTİ.	Limited Şirketi
İŞKUR	İş ve İşçi Bulma Kurumu
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
TİS	Toplu İş Sözleşmesi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. İlk Madde ve Malzeme Hesabının Kullanılmaması
2. Sosyal Güvenlik Kurumuna Fiilen Ödenmeyen SGK Primlerinin Kurum Kazancının Tespitinde Gider Olarak Dikkate Alınması
3. Şirketin Personele İlişkin Giderlerinin Hatalı Hesapta Takip Edilmesi
4. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Olağan Genel Kurul Toplantısının Yapılmaması
2. Doğrudan Teminle Yapılan Mal Alımlarına İlişkin Bağlanmış Sözleşme ve Şartnamelerde Öngörüldüğü Halde Denetim, Muayene ve Kabul İşlemlerinin Yapılmaması
3. Belli Süreyi Gerektiren Doğrudan Temin Alımlarında Sözleşme Yapılmaması
4. İŞKUR'a Bildirim Yapılmadan Personel Alınması
5. Şirket Bütçesinin Hazırlanmaması
6. Şirket Yükümlülüklerinin Zamanında Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Ek Mali Külfete Katlanılması
7. SGK Bildirim Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesine İstinaden İdari Para Cezası Ödenmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

TİJ Enerji Kurumsal Hizmetler Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş olup, 09.03.2016 tarihinde ticaret siciline 10.000 TL sermaye ile tescil edilmiştir. Şirket hisselerinin tamamı 19.09.2017 tarihinde Bingöl Belediyesine bedelsiz ve şartsız olarak bağışlanmıştır. Şirketin sermayesi 10.06.2024 tarihinde 1.460.000,00 TL'ye yükseltilmiştir.

TİJ Enerji Kurumsal Hizmetler Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.'nin faaliyet alanı, şirket ana sözleşmesinde gösterilmiş olup genel olarak; enerji, tarım, hayvancılık ve özel ve resmi kurumların personel, temizlik, park, bahçe, bakım ve onarım gibi her türlü kurumsal hizmetler işleri ile iştigal etmektedir.

Şirket, yasalara ve kuruluş amacına uygun olan işlerin yapılması için Türkiye sınırları içinde taşınmaz tasarruf ve bunların üzerinde ayni hak tesis edebileceği gibi bunları alıp satabilir, kira ile işletebilir veya kiraya verebilir.

Şirket kamu hukukuna ve özel hukuka tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini ise temel olarak Türk Ticaret Kanunu, Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca Şirket gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş limited bir şirkettir. Diğer limited şirketlerde olduğu gibi müdür veya müdürler tarafından temsil ve idare olunmaktadır. Bu tür şirketlerde müdür sayısının birden fazla olması durumunda müdürler kurulu kurulmuş olur. Müdürler Kurulu üyeliğine pay sahibi olan bir tüzel kişi seçilmesi durumunda bu tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişi tarafından temsil edilmesi gerekmektedir.

Limited şirket müdürler kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini sağlayan, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve

temsile yetkili bir organdır. Müdürler Kurulu, limited şirketin kanunla öngörölmüş zorunlu bir organdır.

Şirketin işleri ve işlemleri genel kurul tarafından seçilecek bir veya birkaç müdür tarafından yürütölür. Şirket Genel Müdürü 15.09.2023 tarihli ve 2023-95 sayılı Genel Kurul Kararı ile seçölmüştür.

Şirkette çalışan personel sayısı, 31.12.2024 itibarıyla 684 kişi olup, hizmet alımı kapsamında Bingöl Belediyesi bünyesinde istihdam edilen şirket çalışanı sayısı da 679 kişidir.

Bingöl Belediyesi, TİJ Enerji Kurumsal Hizmetler Ticaret ve Sanayi Limited Şirketinden 4734 sayılı Kanunun 22'nci maddesinde belirtilen doğrudan temin usulüyle personel hizmet alımı yapmaktadır. 696 Sayılı KHK kapsamında belediye şirketi bünyesinde 679 işçi istihdam edilmektedir. Şirket personeli 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

Bingöl Belediye Başkanlığının yüzde yüz hissesine sahip olduğu, TİJ Enerji Kurumsal Hizmetler Ticaret ve Sanayi Limited Şirketinin sermaye tutarı 1.460.000,00 TL olup sermayesinin tamamı ödenmiştir.

Belediye şirketi TİJ Enerji Kurumsal Hizmetler Ticaret ve Sanayi Limited Şirketinin 31.12.2023 tarihi itibarıyla sermaye ve ortaklık yapısı aşağıdaki tabloda gösterölmüştür.

Tablo 1: Şirketin Sermaye/Ortaklık Yapısı

S.No	Şirket Adı	VKN	Sermayesi	Sermaye Oranı	Durumu	Faaliyet Alanı	Ortak Sayısı
1	TİJ Enerji Kurumsal. Hizmetler Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi	8440476249	1.460.000,00	%100	AKTİF	Personel Hizmeti Sunmak	Bingöl Belediyesi

Belediye şirketi TİJ Enerji Kurumsal Hizmetler Ticaret ve Sanayi Limited Şirketinin sahip olduğu iştirak bulunmamaktadır.

Şirketin 2024 yılı aktifler toplamı 160.230.051,12 TL'dir. Şirketin Gelir Tablosuna göre 2024 yılında dönem net kârı 5.289.408,95 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 04.01.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihli ve 21447 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir. 2023 yılı aktif toplamı 22.198.200,00 TL'yi veya net satışlar toplamı 44.394.600,00 TL'yi aşan üretim ve hizmet işletmeleri, 2024 yılına ilişkin maliyet hesaplarını 7/A seçeneğine göre tutmak zorundadırlar. Şirketin 2023 yılı aktif toplamı ve net satışlar toplamı söz konusu hadleri taşıdığı görülmüş, yapılan incelemede şirketin de maliyet hesapları için 7/A seçeneğini kullandığı görülmüştür.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Limited şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 616'ncı maddesine göre genel kurul, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Limited şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır.

Kanun'un 616'ncı maddesine göre genel kurul tarafından onaylanan yıllık faaliyet raporu ise, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 88'inci ve geçici 1'inci maddeleri uyarınca tâbi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirlerin, münferit veya konsolide finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir. Ayrıca aynı maddelerde Kurumun değişik işletme büyüklükleri ve sektörler için özel standartlar koymaya ve düzenlemeler yapmaya yetkili kılındığı belirtilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 397'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca bağımsız denetime tabi olacak işletmeleri belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir. Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair 2018/11597 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında (söz konusu kararın yerini alan 30.11.2022 tarihli 2022/6434 sayılı Cumhurbaşkan Kararında) bağımsız denetime tabi olacak şirketlere ilişkin ölçütler belirlenmiştir. Buna göre sermayesinin en az % 50'si belediyelere ait olan şirketlerden aktif toplamı, net satış hasılatı ve çalışan sayısı olmak üzere üç ölçütten en az ikisinin eşik değerini art arda iki hesap dönemi aşma şartını sağlayanlar bağımsız denetim kapsamına alınmıştır.

Şirket yukarıda yer verilen Kararlar uyarınca aktif toplamı, net satış hasılatı ve çalışan sayısı olmak üzere üç ölçütten en az ikisinin eşik değerini art arda iki hesap dönemi aşma şartını yerine getiremediğinden 2024 yılı için bağımsız denetime tabi değildir.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,

- Gelir tablosu

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmışından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm

faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

TİJ Enerji Kurumsal Hizmetler Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında olmadığından Kanun'un Beşinci Kısımında ayrıntılı şekilde düzenlenen iç kontrol ve iç denetim mevzuatına ve ayrıca Kanun'a dayanarak çıkarılan alt mevzuat düzenlemelerine tabi değildir.

Diğer taraftan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun yönetim ve temsil ile ilgili esaslar başlığında yönetim kurulunun görev dağılımını düzenleyen 366'ncı maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen "*Yönetim kurulu, işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabilir*" hükmü ile şirketlerde iç kontrol sisteminin bir unsuru olan denetim komitelerinin kurulması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmiş; ancak bu düzenleme ile belli bir ölçütü esas alan, bir gereklilik ya da zorunluluk öngörülmemiştir.

Aynı Kanun'un 378'inci maddesinde ise; "*Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür. Diğer şirketlerde bu komite denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı*

olarak bildirmesi hâlinde derhâl kurulur ve ilk raporunu kurulmasını izleyen bir ayın sonunda verir. Komite, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yollanır” denilmektedir.

Kanun'un görevler, yetkiler ve yükümlülükler başlığı altında yer alan 625'inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde; küçük limited şirketler hariç, risklerin erken teşhisi ve yönetimi komitesinin kurulması müdürlerin devredilemez ve vazgeçilemez görevleri arasında sayılmıştır.

Kanun'un 378'inci ve 625'inci maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, borsada işlem gören şirketlerde iç kontrol sisteminin kurulmasının zorunlu olduğu, diğer şirketlerde isteğe bağlı bırakıldığı anlaşılmaktadır. Ancak Kanun'un 378'inci maddesinde belirtildiği üzere denetçinin gerekli görüp bunu yazılı olarak yönetim kuruluna bildirmesi halinde diğer şirketlerde de iç kontrol sisteminin kurulması zorunludur.

6102 sayılı Kanun'un anılan maddeleri uyarınca Şirket Yönetim Kurulu tarafından uzman bir “komite” kurulması ve bu “komite” tarafından değerlendirme raporu hazırlanması hususunda herhangi bir zorunluluk bulunmadığından, bir iç kontrol birimi kurulmamış ve bu bağlamda Şirketin iç kontrol sistemine ilişkin bir değerlendirme yapılmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

TİJ Enerji Kurumsal Hizmetler Ticaret ve Sanayi Limited Şirketinin 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İlk Madde ve Malzeme Hesabının Kullanılmaması

Şirket tarafından satın alınan çeşitli tüketim malzemelerinin takibi için 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının kullanılmadığı, bunun yerine doğrudan 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabının kullanıldığı görülmüştür.

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hazine ve Maliye Bakanlığı 1 Sıra numaralı Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nde, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak üzere işletmede bulundurulanan hammadde, yardımcı madde, işletme malzemesi, ambalaj malzemesi ve diğer malzemelerin 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında izleneceği, satın alındıkları ya da üretildikleri maliyet bedelleri ile bu hesabın borcuna, üretime verildiğinde, tüketildiğinde, satıldığında veya devredildiğinde ise hesabın alacağına kaydedileceği düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede, Şirketin satın aldığı tüketim malzemelerini 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabını kullanmak yerine doğrudan 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabına kaydettiği tespit edilmiştir.

Hem mevzuata uyumun sağlanması hem de stok yönetimi ve takibinin mevcut duruma uygun yapılabilmesi için Şirket tarafından alınan ve doğrudan 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabına kaydedilen çeşitli tüketim malzemelerinin 150 İlk ve Madde Malzeme Hesabına kaydedilerek takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Sosyal Güvenlik Kurumuna Fiilen Ödenmeyen SGK Primlerinin Kurum Kazancının Tespitinde Gider Olarak Dikkate Alınması

Şirkette çalışanların sigorta primlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna fiilen ödenmeyen kısımları “kanunen kabul edilmeyen gider” olarak dikkate alınmamış olup söz konusu ödenmeyen prim tutarları dönem kurum kazancının tespitinde ilgili mevzuata aykırı olarak gider unsuru olarak değerlendirilmiştir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun “Safi kurum kazancı” başlıklı 6’ncı maddesinin birinci fıkrasında kurumlar vergisinin; mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplandığı belirtilmiş olup mezkûr maddenin 2’nci fıkrasında ise, safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanunu’nun ticarî kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun "İndirilecek giderler" başlıklı 40'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde ise aynen; *"Hizmetli ve işçilerin iş yerinde veya iş yerinin müştemilatında iâşe ve ibate giderleri, tedavi ve ilaç giderleri, sigorta primleri ve emekli aidatı (Bu primlerin ve aidatın istirdat edilmemek üzere Türkiye'de kain sigorta şirketlerine veya emekli ve yardım sandıklarına ödenmiş olması ve emekli ve yardım sandıklarının tüzel kişiliği haiz bulunmaları şartıyla),"* ifadesi yer almaktadır.

Yine 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Primlerin ödenmesi" başlıklı 88'inci maddesinin 11'inci fıkrasında ise; *"Kuruma fiilen ödenmeyen prim tutarları, gelir vergisi ve kurumlar vergisi uygulamasında gider yazılamaz."* denilmektedir.

İlgili mevzuat hükümlerinden anlaşılaçağı üzere; Şirket çalışanlarının SGK primlerinin kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınabilmesi için Sosyal Güvenlik Kurumuna fiilen bu primlerin ödenmesi gerekmektedir.

Şirketin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Şirket tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna fiilen ödenmeyen primlerin dönem kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alındığı ancak ticari bilanço karına kanunen kabul edilmeyen gider olarak eklenmediğı tespit edilmiştir. Aşağıdaki tabloda 2018-2024 döneminde Kuruma yapılan fiili ödeme miktarları ile Kurum kazancının tespitinde dikkate alınan ve dikkate alınması gereken prim tutarları yıllar itibari ile gösterilmiştir.

Tablo 2: İndirim Konusu Yapılmaması Gereken SGK Prim Tutarını Gösterir İcmal Tablosu

Hesap Dönemi	Toplam SGK Prim Tutarı (TL)	Gider Konusu Yapılan Toplam Prim Tutarı (TL)	SGK'ya Fiilen Ödenen Toplam Prim Tutarı (TL)	KKEG Olarak Ticari Kara Eklenmesi Gerekli Tutar (TL)	Beyan Edilen Kurumlar Vergisi Matrahı (TL)*	Beyan Edilmesi Gereken Kurumlar Vergisi Matrahı (TL)	Hesaplanan Kurumlar Vergisi (TL)*	Olmaması Gereken Hesaplanan Kurumlar Vergisi (TL)
2018	6.973.461,02	6.973.461,02	6.221.570,37	751.890,65	0,00	540.854,98	0,00	118.988,10
2019	10.453.430,34	10.453.430,34	10.386.063,57	67.366,77	762.432,31	829.799,08	167.735,11	182.555,80
2020	11.826.091,51	11.826.091,51	11.691.822,84	134.268,67	278.060,12	412.328,79	62.634,98	90.712,33
2021	15.740.059,46	15.740.059,46	15.487.908,92	252.150,54	1.106.989,67	1.359.140,21	276.747,42	339.785,05
2022	30.670.626,44	30.670.626,44	29.747.710,79	922.915,65	0,00	130.818,72	0,00	32.704,68
2023	58.247.123,70	58.247.123,70	55.397.435,96	2.849.687,74	4.189.781,09	7.039.468,83	1.047.445,27	1.759.867,21
2024	129.037.902,48	39.308.256,62						
						TOPLAM	1.554.562,78	2.524.613,17

**Mükellef tarafından verilen 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 ve 2023 dönemi beyannamelerinde yer alan verilerdir.*

***Mükellef tarafından 2024 dönemi beyannamesi henüz verilmediğinden hesaplama yapılamamıştır.*

Tabloda görüleceği üzere; fiilen ödenmemiş SGK primleri kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alındığında, Şirketin 2018 hesap döneminde 118.988,10 TL, 2019 hesap döneminde 182.555,80 TL, 2020 hesap döneminde 90.712,33 TL, 2021 hesap döneminde 339.785,05 TL, 2022 hesap döneminde 32.704,68TL, 2023 hesap döneminde 1.759.867,21 TL olmak üzere toplam 2.524.613,17 TL Kurumlar Vergisi ortaya çıkmaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca, Şirket tarafından SGK'ya fiilen ödeme yapılmadan kurum kazancının tespitinde indirilebilecek gider olarak dikkate alınan bu primlerin; ilgili mevzuatı gereği 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 ve 2023 ve 2024 hesap dönemi kurumlar vergisi matrahına ilave edilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Şirketin Personele İlişkin Giderlerinin Hatalı Hesapta Takip Edilmesi

Şirket tarafından personel için (brüt ücret, TİS ödemeleri vb.) yapılan giderlerin, hatalı olarak muhasebeleştirildiği görülmüştür.

1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Tek Düzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" başlıklı bölümünün "Hesap Planı Açıklamaları" başlıklı (C) kısmında, hesap planında yer alan hesapların hangi durumlarda kullanılacağı tarif edilmiştir.

Bahse konu Tebliğ'in "74 Hizmet Üretim Maliyeti" başlıklı maddesinde, bu hesap grubunun hizmet işletmeleri ile ilgili olduğu, hizmet işletmelerinde 71, 72 ve 73 gruplarda yer alan hesapların kullanılmayacağı, bu hesaplar yerine 74 No.lu gruptaki hesapların kullanılacağı ve hizmet işletmelerinin üretim maliyetlerinin izlenmesinde kullanılan hesapların bu grupta yer alacağı belirtilmiştir.

Aynı maddenin "740 Hizmet Üretim Maliyeti" başlıklı alt maddesinde, hizmet işletmelerinde üretilen hizmetler için yapılan giderlerin fiili tutarlarının bu hesabın borcuna kaydedileceği, ardından dönem sonlarında bu hesabın 741 Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma Hesabı ile karşılaştırılarak kapatılacağı ifade edilmiştir.

Şirket Esas Sözleşmesi'nin "Amaç ve Konu" başlıklı 3'üncü maddesinde şirketin faaliyetlerine ilişkin bilgiler yer almaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda Şirketin faaliyet alanlarından biri 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 126'ncı maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Ek Madde 20 hükümleri çerçevesinde, Bingöl

Belediyesinin ihtiyacı olan işgücünün personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yöntemiyle teminini sağlamaktadır. Yani şirket faaliyet alanı itibariyle hizmet üreten bir işletmedir.

Şirketin ana sözleşmesinde de belirtildiği üzere Şirket, Bingöl Belediyesinin personel ihtiyacının teminini sağladığı için hizmet üreten bir kuruluştur.

Yapılan incelemede; Bingöl Belediyesi TİJ Enerji Kurumsal Hizmetler Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi tarafından 2024 yılında personel için (brüt ücret, TİS ödemeleri vb.) yapılan 455.125.736,23 TL tutarındaki giderin, 740 Hizmet Üretim Maliyeti hesabı yerine 770 Genel Yönetim Giderleri hesabında takip edildiği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca, Şirketin personele ilişkin yapacağı giderlerini 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabında takip etmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

Şirket işçileri için ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmadığı ve dolayısıyla mali tablolarda izlenmediği görülmüştür.

(1) seri No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "V-Tek düzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" bölümünde yer alan "Hesap planı açıklamaları" başlıklı (C) bendinde; hesaplanan kıdem tazminatı karşılık tutarlarının ilgili gider hesaplarına borç, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedilmek suretiyle muhasebeleştirileceği; izleyen dönemde ödenmesi beklenen kıdem tazminatı karşılık tutarlarının 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına borç, 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Anılan Tebliğ'in "I-Muhasebenin Temel Kavramları" başlıklı bölümünde ihtiyatlılık kavramının; muhasebe olaylarında temkinli davranılmasını ve işletmenin karşılaşılabileceği risklerin göz önüne alınmasını ifade ettiği belirtilerek, bu kavram gereği, işletmelerin muhtemel giderleri ve zararları için karşılık ayıracakları ifade edilmiştir.

Tebliğ'in yine aynı bölümünde tanımlanan dönemsellik kavramının; işletmenin sürekliliği kavramı uyarınca sınırsız kabul edilen ömrünün, belli dönemlere bölünmesi ve her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanmasını ifade ettiği belirtilerek, bu kavram gereği, gelir ve giderlerin tahakkuk esasına göre muhasebeleştirileceği, hasılat, gelir ve kârların aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırılacağı ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, Şirketin personel için ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılıklarını ayırmadığı ve 372 veya 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı hesaplarını kullanmadığı tespit edilmiştir.

Mali tabloların doğru bilgi sunması ve ileride ödenmesi muhtemel yükümlülüklerinin takip edilebilmesi açısından, ihtiyatlılık ve dönemsemsellik kavramları gereği işçiler için hesaplanan kıdem tazminatlarının vadesine göre 372 veya 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Olağan Genel Kurul Toplantısının Yapılmaması

Şirket tarafından 2023 yılı faaliyet dönemi için 2024 yılının ilk üç ayı içerisinde yapılması gereken olağan genel kurul toplantısının yapılmadığı görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 409'uncu maddesinde;

“(1) Genel kurullar olağan ve olağanüstü toplanır. Olağan toplantı her faaliyet dönemi sonundan itibaren üç ay içinde yapılır. Bu toplantılarda, organların seçimine, finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık raporuna, kârın kullanım şekline, dağıtılacak kâr ve kazanç paylarının oranlarının belirlenmesine, yönetim kurulu üyelerinin ibraları ile faaliyet dönemini ilgilendiren ve gerekli görülen diğer konulara ilişkin müzakere yapılır, karar alınır.

(2) Gerektiği takdirde genel kurul olağanüstü toplantıya çağrılır.

(3) Aksine esas sözleşmede hüküm bulunmadığı takdirde genel kurul, şirket merkezinin bulunduğu yerde toplanır.” hükümlerine yer verilmiştir.

Yapılan incelemede, 2023 olağan genel kurul toplantısının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükmü uyarınca, her faaliyet dönemi sonundan itibaren üç ay içinde yapılması gereken olağan genel kurulun zamanında yapılması ve gecikmelere mahal verilmemesi gerekmektedir.

BULGU 2: Doğrudan Teminle Yapılan Mal Alımlarına İlişkin Bağlanmış Sözleşme ve Şartnamelerde Öngörüldüğü Halde Denetim, Muayene ve Kabul İşlemlerinin Yapılmaması

Şirketin doğrudan teminle yapmış olduğu mal alımlarına ilişkin bağlanmış olan sözleşme ve şartnamelerde öngörüldüğü halde denetim, muayene ve kabul işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Şirket, doğrudan temin alım yöntemini tercih ettiği mal, hizmet veya yapım işlerini sözleşmeye bağlamış ve sözleşmesinde denetim, muayene ve kabul öngörmüşse muayene ve kabul işlemlerinin sözleşme hükümleri çerçevesinde yürütülmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Şirketin doğrudan temin kapsamında sözleşmeye bağladığı ve sözleşmesinde veya şartnamesinde muayene ve kabul işlemlerinin İdare tarafından kurulacak muayene ve kabul komisyonunca yapılacağı belirtilmesine rağmen ilgili komisyonun kurulmadığı ve işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Muayene ve kabul komisyonlarının sözleşme ve şartname hükümlerinde yer aldığı şekliyle oluşturulması ile bu komisyonların üzerlerine yüklenen görevleri eksiksiz olarak yapmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 3: Belli Süreyi Gerektiren Doğrudan Temin Alımlarında Sözleşme Yapılmaması

Doğrudan temin kapsamında yapılan ve belirli bir süre devam ederek süreklilik arz eden alımlarda sözleşme yapılmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinde hangi hallerde doğrudan temin yapılacağı ve şartları belirtilmiştir. Buna göre yapılacak alımlarda genel olarak sözleşme yapma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Ancak, Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılacak Alımlara İlişkin Tebliğ'in "Alımlara ilişkin uygulama esasları" başlıklı 4'üncü maddesinin beşinci fıkrasında; Teslimi, sunumu veya yapımı belli bir süreyi gerektiren alımlar ile Kanunun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında yapılan alımlarda sözleşme imzalanmasının zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, malın teslimi, hizmet ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektiren nitelikte olduğu değerlendirilen alımlarda sözleşme yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca, Şirketin malın teslimi, hizmet ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektiren nitelikteki doğrudan temin kapsamında yaptığı alımlarda sözleşme yapılması hususuna dikkat etmesi gerekmektedir.

BULGU 4: İŞKUR’a Bildirim Yapılmadan Personel Alınması

Yıl içerisinde yapılan personel alımlarının İŞKUR’a bildirilmediği görülmüştür.

Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, kamu kurum ve kuruluşlarına, iş kanunları hükümlerine göre çalıştırılmak üzere istihdam edilecek işçi alımında uyulacak usul ve esasları belirlemiş olup ilgili Yönetmelik’in kapsamının belirlendiği 2’nci maddenin ikinci fıkrasında;

“Bu Yönetmelik hükümleri; a) Birinci fıkranın (b) bendi hariç olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının, il özel idarelerinin, belediyelerin ve bunların kurdukları veya üye oldukları mahallî idare birlikleri ile bağlı kuruluşlarının Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurdukları şirketler ile kooperatifler, ... için uygulanmaz. Ancak, bu kapsamdaki işçi alım ilanlarının Kuruma bildirilmesi zorunludur.” hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat düzenlemesinden, belediyelerin Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurdukları şirketlerin mezkur Yönetmelik hükümlerine tabi olmadığı ancak, Yönetmelik kapsamındaki işçi alım ilanlarının İŞKUR’a bildirilmesinin zorunlu olduğu, anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, şirketlerin bünyesinde istihdam etmek istedikleri personel, unvanı ne olursa olsun 4857 sayılı İş Kanunu’na tabi işçi statüsünde olacağından bu zorunluluğa uyularak alım yapılmalıdır.

Yapılan incelemelerde, Şirket tarafından 2024 yılında 102 adet yeni işçi alımı yapıldığı ve söz konusu bu alım ilanının İŞKUR’a bildirilmediği tespit edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri uyarınca, Şirketin ihtiyacı doğrultusunda yapacağı personel alımlarını İŞKUR’a bildirimde bulunarak gerçekleştirmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Şirket Bütçesinin Hazırlanmaması

Şirketin 2024 yılı faaliyet döneminin incelenmesinde şirket müdürü tarafından kabul edilerek uygulamaya konulan bütçesinin olmadığı tespit edilmiştir.

Bütçe, gelecek faaliyet dönemi için şirketin amaçlarına, hedeflerine ve politikalarına dayalı olarak şirket müdürü tarafından hazırlanan kapsamlı planların parasal ve sayısal olarak ifade edildiği rapordur.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Şirket müdürünün "Görevler, yetkiler ve yükümlülükler" başlıklı 625'inci maddesinde "(1) Müdürler, kanunların ve şirket sözleşmesinin genel kurula görev ve yetki vermediği bütün konularda görevli ve yetkilidir. Müdürler, aşağıdaki görevlerini ve yetkilerini devredemez ve bunlardan vazgeçemezler:

...

c) Şirketin yönetimi için gerekli olduğu takdirde, muhasebenin, finansal denetimin ve finansal planlamanın oluşturulması.

... "

hükümlerine yer verilmiştir.

Yapılan incelemede, şirket müdürü tarafından kabul edilerek uygulamaya konulan bütçenin olmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükmü uyarınca, Şirket bütçeleri, kuruluşun içinde bulunduğu şartlara göre karlılık ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda en uygun seçenekleri finansal olarak planlayan, şirket çalışmalarını disipline eden, finansal hedeflere ne derecede ulaşıldığını gösteren ve oluşabilecek finansal risklerin yönetilmesini sağlayan önemli yönetim ve kontrol aracı olması nedeniyle, Şirketin finansal hedeflerine ulaşmasına yardımcı olmak üzere 6102 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri gereği şirket müdürü tarafından hazırlanan şirket bütçesinin kabul edilerek uygulamaya konulması gerekmektedir.

BULGU 6: Şirket Yükümlülüklerinin Zamanında Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Ek Mali Külfete Katlanılması

SGK primi ödemeleri ve vergi ödemelerinin zamanında yapılmaması nedeniyle Şirketin ilave mali yüke katlandığı görülmüştür.

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş ve faaliyet gösteren bir limited şirket olup; Şirketin faaliyetleri dolayısıyla vergi, sosyal güvenlik mevzuatı ve diğer kanunlardan kaynaklı olarak ödeme vadeleri belirli mali yükümlülükleri bulunmaktadır.

6102 sayılı Kanun'un "Devredilemez görev ve yetkiler" başlıklı 375'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (c) bendinde; finansal planlama için gerekli düzenin kurulması şirket yönetim kurullarının devredilemez yetkileri arasında sayılmıştır.

Bu itibarla, Yönetim Kurulunun, meri mevzuattan kaynaklanan mali yükümlülüklerin zamanında yerine getirilmesi için gerekli finansal planlamayı yapma yükümlülüğü bulunmaktadır.

Yapılan incelemede, Şirketin 2024 yılında vergi, SGK primi ve diğer çeşitli ödeme yükümlülüklerini zamanında yerine getirmediği ve bu nedenle 3.233.119,59 TL ilave faiz, idari para cezası ve diğer ödeme yükümlülüklerine maruz kaldığı tespit edilmiştir.

Şirketin ek mali külfete maruz kalmamasını teminen Şirket tarafından gerekli finansal planlamanın yapılması ve mali yükümlülüklerin zamanında yerine getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: SGK Bildirim Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesine İstinaden İdari Para Cezası Ödenmesi

Şirketin 2024 yılında Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmek zorunda olduğu hususlara ilişkin bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemesi nedeniyle idari para cezası ödediği görülmüştür.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun "İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimi" başlıklı 14'üncü maddesinde;

"...

(2) İşveren, aşağıdaki hallerde belirtilen sürede Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimde bulunur:

a) İş kazalarını kazadan sonraki üç iş günü içinde.

b) Sağlık hizmeti sunucuları veya işyeri hekimi tarafından kendisine bildirilen meslek hastalıklarını, öğrendiği tarihten itibaren üç iş günü içinde..." denilmektedir.

Aynı Kanun'un 26'ncı maddesinde idari para cezalarına ilişkin hükümlere yer verilmiştir. Bahsi geçen maddenin (1) numaralı fıkrasının (e) bendinde;

“6331 sayılı Kanunun 14'üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene her bir yükümlülük için ayrı ayrı binbeşyüz Türk Lirası, ikinci fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene ikibin Türk Lirası, dördüncü fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen sağlık hizmeti sunucuları veya yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularına ikibin Türk Lirası idari para cezası” uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Bununla birlikte, aynı maddenin (3) numaralı fıkrasında söz konusu idari para cezalarının işyerinde çalışan sigortalı sayısı ve işyerinin tehlikelilik sınıfına göre farklılaştırılacağı ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, Şirketin 2024 yılında iş kazası ve meslek hastalığını bildirmemesi nedeniyle toplam 19.411,00 TL tutarında idari para cezası ödendiği görülmüştür.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri uyarınca, kamu kurumlarına yapılması gerekli olan bildirimlerin zamanında ve eksiksiz yapılması ve Şirketin benzer cezai işlemlere maruz kalmaması için bu kapsamdaki yönetsel ve mali kontrollerin oluşturularak işlerliğinin sağlanması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>